

VÖRÖS ZÁSZLÓ

A veszprémmegyei szociálista párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:
Rákóczy-tér 9. szám.

Megjelenik

minden szerdán és szombaton.

POLITIKAI LAP.

Előfizetési árak: Egész évre 36 korona, félévre 18 korona, negyedévre 9 kor.
Egy lappeldány ára 50 fillér.

Nyilt-tér petitsora 2 kor. — Hirdetési áraink: Arszabás szerinti jutányos árak.

A nemzetközi forradalom.

A most történő események a román fronton a kishitték és gyávákban félelmet, a burzsoáziában pedig jóleső káromt és áhitatos vágyakozást keltenek az imperiálista csapatok beözönléséért.

A vakok és kishitték, akik soha a proszkancsón keresztül tovább nem látnak, nem veszik észre, hogy nem egy kiszegített jelenségről van szó Magyarországon, hanem szerzte a világon el van terjedve a világforradalom magva s fonóka az az erős kapocs, amely valósággá váltja a „világ proletárjai egyesüljete” magasztos eszméjét. Nagyképi szobadósaink, akik egy kézlegyintéssel indították el a munkásmozgalmakat s „nagyterü” logikával mutatták ki a kommunizmus lehetetlenségének és a haza régi elmájának megszűnését, látni kénytelenek, hogy menne minden szépen, „csak” korai volt, mert ugy-e, megnyomorított szánkban ránk-tör az ellenség — aki már nekik „felszabadító”.

Korai öröm ez a burzsoáknál és okéltüli félelem a gyáváknál.

Amikor a magyar proletáriátus megremtette a proletárdiktatúrát, számolt a lehetőségekkel és egyedül az ántant államok proletáriátusának forradalmi elszántásába vetett hittel számolt s a sokszor kipróbált nemzetközi munkásszolidaritásra támaszkodott. A szótadudósok és félenkek most ismét csórlják fejüket — magukat megint igazolva látják — mondván, hogy hol van az a bizonyos munkásszolidaritás.

Hát emlékezzünk csak vissza Breszt-Litovszkra. Az orosz elvtársak szintén forradalomra hívták fel a világ proletárjait koriban, s gyenge viszhang támadt akkor nyomában mindenütt, ugy itt Magyarországon is. Azóta a visszhang üvöltés és menyörgéssé változott s mindig erősebb szerzte a világon. Ki gondolta volna akkor, egy Tisza-uralom alatt, hogy a bolsevizmus Magyarországon annyira gyorsan valósággá válik s követi Bajorország, Olaszország teljessé „fertőzve” van az eszmétől, s Csehország a sovíniszta csöcsélékből álló hadseregének roncsait tudja ugy, ahogy szorgatni, Franciaországban Clemenceauenes tüntetések vannak, a francia munkásság imponáló májusi tüntetése a békelegátusok étkezését is megakadályozza a tömeg ellen felvonulatot két ezred engedelmességet megtagadja, Ausztria njában vonaglik, Németország nagy laszton van stb. Mi ez ha nem

azok a jelenségek, melyek itt nálunk is végbementek, a kapitalisztikus állami berendezkedések mint egy hulla, alkotó elemeire bomladoznak e jelenségek hatásaként.

Mert nem szabad elfeledni, hogy a háboruban résztvevő tömegek életigénye a kapitalisztikus berendezkedésű államokkal szemben — jogosan — oly nagy, amelyeket a maga bukása nélkül teljesíteni nem tud. Ha ez a felfokozott életigény egy legyőzött állammal szemben megvolt, ahol a többi országok tömegeinél, valljuk meg, sokkal alacsonyabb a kultúra, mennyire fel lesznek fokozva az igények a győztes ántant-államok intelligensebb tömegeinél, amelyre ismét nem következhetik más, — csak forradalom. Ebből a kapitalisztikus vérfüdből nincs is más kivezető út csak a proletárság nemzetközi uralma. Csak a vakok és gyávák nem tudják meglátni ezt az egyszerű tényit, amelyet minden vérbeli forradalmár elevenen és tisztán lát.

Bizonyos, lesznek áldozatok, egy páran meghalunk, — de ez jellemzi az igazi forradalmat, soha nem a maga kicsi élete körül forog énje, hanem a célt tekint s vak elszántással küzd minden poklokon keresztül a világforradalom érdekében. A budapesti munkásszólóaljak fényes példáját mutatják ennek a forradalmi elszántásnak, s bebizonyítják, hogy még ily kis területen is meg lehet és meg is kell védeni az ellenségtől a proletáriátus hatalmát. A burzsoázia ne örüljön, az ő számára nincs többé feltámadás, mert Ady szerint mi is elmondhatjuk:

Vagy bolondok vagyunk s meghalunk egy szálig,
Vagy ez a mi hitünk valósággá válik.

Lusztig Arnold.

Élelmiszerek szállítása kézipodgyászokban.

Az élelmiszereknek kézipodgyászokban való szállítására nézve illetékes helyen a következő rendelkezéseket tették:

Kézipodgyászokban 25 kilóig törvényes uton szerzett élelmiszert vasuton, hajón, vagy más közlekedő eszközön bárki magával vihet. Budapestre azonban tojásból csak 50 darabig, baromfiból pedig leölt vagy élő állapotban legfeljebb egy libát, vagy egy pulykát, vagy két kacsát, vagy két tyukot szabad behozni. Tejből legfeljebb két liter, tejtermékből pedig legfeljebb egy kiló hozható be. — Az ezenfelül behozott tojást és baromfit a pályaudvarokon a tojás, baromfi- és vadforgalmi bizottság, a tej- és tejtermék készleteket pedig a budapesti fejhivatal pályaudvari kirendeltsége veszi át a hatóságilag megállapított árakon készpénzfizetés ellenében. A hatósági árakat a pályaudvari átvéő

Kézipodgyászok ellenőrzésére és a podgyászok tartamának elkobzására csakis az van jogosítva, aki a Közéllátási Népbiztosság erre vonatkozó írásbeli rendeletét felmutatja. Aki a kézipodgyász kutatását jogtalanul megkísérlí vagy jogtalanul koboz, Forradalmi Törvényszék elé kerül.

A Népbiztosság felhívja az utiközönséget, hogy a visszaélések meggátlása érdekében minden jogtalan kézipodgyász ellenőrzést vagy elkobzást azonnal jelentsen be a vasut, vagy hajó állomás személyzetének és a Közéllátási Népbiztosság Rendészeti Osztályának. A fenti rendelkezésekhez a vasuti és hajózási személyzet is köteles szigoruan alkalmazkodni, azoknak megtartását ellenőrizni és minden tudomásukra jutó visszaélésekről feleltes hatóságuknak azonnal jelentést tenni.

Az új világrend alapja.

Azokban a szélesebb rétegekben, ahol a gazdasági pallérozottság hiánya következtében az embereknek nincsen tiszta fogalmuk arról, hogy tulajdonképen miben különbözik a március 21.-i forradalom a pár hónappal ezelőtől lezajlott forradalomtól, meglehetősen zavaros hangok hallatszanak az új erkölcsről, az új világnézetéről, de semmi utalás nem történik arra, ami a proletárforradalom gerince: a termelési rend teljes megváltoztatása.

Ez a lényeg, ezt kell a legnyomatékosabban hangsúlyozni és hangoztatni, mert ez az alapja a proletárszegénység felszabadulásának. Meg kell magyaráznunk, hogy a proletárforradalom az új termelési rendet teremtette meg, míg az előző forradalom jobbára csak politikai és társadalmi, esetleg osztályhelyzeti okokból tört ki. Rá kell világítanunk arra a hosszú folyamatra, ahogy az emberi szükségletek termelési rendje évezredek folyamán kialakult.

Volt idő, amikor a harcban ejtett foglyok, mint rabszolgák szántották a földet. Azután elkövetkezett az idő, amikor a várur birtokain a jobbágyok dolgoztak. S azután elkövetkezett a tőkés termelési rend. Az egyik termelési rendből a másikba való átmenetet általában a termelési eszközök átalakulása is elősegítette, de természetesen voltak más igen lényeges és egyetemes gazdasági okok, amelyek az átalakulást közvetlenül előidézték.

A márciusi forradalom igazi alapja Marx gazdasági elveinek megvalósítása, a bérmunkás termelési rend megszüntetése. Egészen bizonyos, hogy azok a társadalmi osztályok, amelyeknek uralmát a forradalom megdöntötte, minden esz-

hogy a régi tőkés termelési rendet s ezzel a proletárszegénység feletti hatalmukat visszaállítsák. Titokban, vagy nyíltan szervezkednek, vagy szöveteznek, elégedetlenséget igyekeznek szítani, zavart próbálnak előidézni a proletárság sorai-ban. Céltudatos méregkeveréssel zavarják össze az átmenetokozta nehéz helyzet következményeit, az ugynevezett régi erkölcs pusztulásával, még mindig hazafias frázisokba próbálják öltöztetni érdekeiket, még mindig úgy képzelik, hogy a fogalmak összekeverésével zavarba hozzák a proletáriátust, meggyengítik a proletáriátus egységét és úgy képzelik, hogy egy felvilágosított tömeggel azt tehetnek, a mit akarnak.

Minden proletárnak tisztában kell lenni azzal, hogy ennek a mi forradalmunknak nem erkölcsi, nem ugynevezett hazafias alapja van. Kizáróan a termelési rendnek szükség szerű, elkerülhetetlen forradalmi megváltoztatása következett be történelmi törvényszerűséggel, olyan következetességgel, mint ahogy a tél után következik a tavasz. Ilyen bizonyossággal kellett bekövetkeznie ennek az időnek, ennek a változásnak, mely a munkás termelő proletár szegénységet felszabadította a tőke uralma alól.

Ez az óriási jelentőségű gazdasági változás egy ötödik esztendőn át tartó irtózatos háború után következett be. Éppen ez a háború segítette elő a tőkés gazdasági termelés rendszerének összeomlását. Most, mikor a proletárság végig-szenvedte a háború minden iszonyatát, mikor a termelés szünetel a nagy nyersanyaghiány miatt, mikor minden termelő eszköz, amit nem alakítottak át a háború céljaira, leromlott és elpusztult, ebben az időben kell nekünk megszerveznünk az új kommunista termelési rendet. Rendkívül nehéz ez a helyzet, hiszen benn ellenforradalmárokkal, kívülről az imperialista tőkés állam hadseregével kell megküzdenünk és úgy kell dolgoznunk a belső szervező munkán. Természetes tehát, hogy ilyen körülmények között nem lehet egyszerre kézzel, nem lehet egyszerre kész az, amit alkotunk.

Kell azonban, hogy minden proletár szívében megdönthetetlenül éljen az a meggyőződés, hogy amit a forradalommal elértünk, azt csak megtartani lehet, azon, mint fundamentumon csak tovább építeni lehet, de az új termelési rendet meghamisítani, vagy visszacsinálni, azt nem lehet.

A régi közigazgatás bünei.

Akták fekszenek előttem, régi hivatalos akták és a különben csendes papír most beszél. Nem is beszél, hanem ordít, üvölt, acsiritó gagszágokról, miket a régi közigazgatás urai követtek el a szegény elnyomottakkal szemben. Ökölbe szorul a kéz, a vér előnti a fejet, csak ütni, törni-zuzni akar, ha ilyet lát az ember. Hogyan dolgoztatták éhbéért a szegény rab-szolgákat és ha ki merték nyitni a szájukat, rögtön megsuhogott a hátukon a korbács. Nemcsak hová nem szeltek rajta, hanem a leg-

1917. szeptember 1-én kérvényt intézett a városi tanácshoz. A kérvényt 12926. szám alatt iktatták. Kéri az iszonyú drágaságra hivatkozva, hogy emeljék fel eddigi 3 (három) koronásapidiját és valami lakbért állapítsanak meg részére. Tíz esztendeje szolgálja a várost mintapidiját, eddig türelemmel várt, de már egyáltalán nem bírja fenntartani magát. Szeptember 13-án a városi tanács ülésén tárgyalják Kiss Viktor kérését. Az elintézés száma 1068|12926|1917. A határozatból elég lesz a következő mondatot idézni: „Mivel a kérelem hangja és modora nem egyeztethető össze a megkívánható fegyvellemmel, a v. tanács a fegyvelmi intézkedések megtétele végett a kérvény hivatalos másolatának kiadása mellett a város polgármesterét megkeresi.” Fizetésemelés mellett fegyvelmi.

Hollósi F. Istvánapidijás városi adó-végrehajtó 1917. március 13-án fizetésemelést kér. Kérvényére választ nem kap. 1917. május 22-én újabb kérvényt ad be, kéri az előző kérvény elintézését. Erre sem kap választ. 1918. január 17-én adja be a harmadik kérvényt. Hason csuszik az alázatosságban, air, könyörög, adjanak fizetésemelést mert koplal. Végre erre már választ is kap, de abban semmi köszönet nincs. 1918. január 25-én 81|1200|1918. szám alatt a városi tanács értesíti, hogy a kérelmet elutasítja, mert megélhetését teljesen biztosítottak látja. Különbben is fizetése nemcsak arányban áll végzett munkájával, de azt meg is haladja. Végül pedig a háborús segélyről intézkedő kormányrendeletek értelmében háborús segélyt élvezőknek fizetési javítást engedélyezni tilos.

Kiss Sándor kereskedelmi iskolát végzett fiatal ember 1918. június 15-én pályázik egy úresedésben levő díjnoki állásra. Szerencsése van, felveszik. Aapidiját 2 mond kettő koronában állapítják meg, 1918-ban, a háború negyedik esztendejének a végén, amikor egy öltözet ruha ára 1200 korona. Egész évi keserves munkája kevés ahhoz, hogy egy ruhát vegyen magának.

Kiss József városiapidijás 1918. január 24-én kéri 2 koronára 50 fillérapidijának a felemelését. A 2 K 50 fillérsapidijából 6 családlátogatást kell élelmeznie és ruháznia. Hivatalfőnöke pártolólággal terjeszti fel a kérelmet szorgalmas ember, aki 1915. ápr. 28-án kezdte a szolgálatát 1 kor. 60 fillérapidijával, 20 fillérenként emelkedett a fizetése, fokozatosan, lassan, most újra kér, mert 1918-ban mégsem tud megélni 7 ember napi 2 kor. 50 fillérből. A városi tanács 1918. febr. 6-án 158|13711|1918. sz. alatt a kérés elutasítja „mert a kérelmet megokolták nem találja.”

Egytől-egyig olyan gazemberség, amiért nem lehet eléggé megbüntetni az elkövetőjét. De az egész sorozatra a koronát 1918. márc. 21-én tette rá Schiller főszámvevő. Az Országos Hadigondozó Hivatal átírt a város polgármesteréhez, jelenték be a hadbavonult díjnokokat és családlagjaik számát, hogy segíthessék őket. Schiller főszámvevő jelenti, hogy a városnak hadbavonult díjnoka nincsen, holott négy díjnok vonult be és összesen tizennégy el-látatlan családlagot, asszonyt, gyereket hagytak hátra.

Nem kell kommentár ezekhez az adatokhoz. A város-urai már ártalmatlanok. Velük kellene megtenni azt, amit ők csináltak a sze-

Megérték-e a viszonyok a szociális termelési rend megvalósítását?

Az igazi program egyetlen mondatot mondott Marx. Ezzel ítéletet is azokról, akik kifogyhatatlanok a pénzben és színekben, amikor a jövő képét rajzolják meg, de fontolgatva tehetetlenekké válnak abban az esetben, amikor a valóságban az elégtőség elé kerülnek, hogy az irányában egy lépést tehetnek, tömegeket erre az útra terelhetik.

Szólt ez a lesújtó ítélet mind azokról, akik akkor, amikor a világháború kapitalista termelési leromlott állapotban, nem tudják magukat a proletárok érdekében való egyetlen cselekvéssel határozni: a szocialista termelési renddel való megvalósítására.

Ezt a kispolgári és megalkuvástudó gondolatok a kapitalista termelési rend megvalósítását azzal okolják meg, hogy a gazdasági viszonyok még nem elégségesen szocialista termelési rendre. Szólt ez a fejlődés nem jutott el arra a fokozatra, ahol már hatalmas tömbökben, trösztökben, szerveződött termelés, s ahol már egy magas termelési rend szerint — a kollektív vagy szocialista termelés szerint — lehet vébe a termelés. Ez ellen a trált és szervezett, személytelen ellen lehet csak — szerintünk — letárokknak egy végső rohamot. Ezen a fokon már nem lehet a győzelem s a termelési rend megvalósítása, nem kell változtatni, az az már az új rend szerint nem lehet csupán a munka eredményét, hanem a legdolgozók között igazságosságot osztani. Ilyképen — mondják — az az adminisztratív és a bürokrácia ellen teljes áttekintést nyújtó szocialista áll rendelkezésére, hogy a termelés vezethesse és irányíthassa. Csak a termelés ítélet kell a szabad és anarchisztikus formáiból a termelési szükségletekkel számotvető és szervezőt irányítani.

Mint hogy ezt a fejlődési fokot nem értük el, sokan egyszerűen letárokknak támasztani és meg akarják érteni a kapitalizmust, hogy az elméletben és elgondolt fejlődést befussa. Többé azonban a tudatban, hogy ez csak a termelés fokozottabb kizsákmányolásának megnyomortításával lehetséges.

A marxizmus betűinek ezek a fétái a legfontosabbról feledkeznek el. Arról, hogy ezt a fejlődési folyamatot mely a békés haladás útján érvényesíteni kell — ha nem évszázadokig — el kell érni a proletárurolom szervező erejével — alá hozhatják. Maga Kautsky, aki a háború alatt az — opportunisták szocialista mintaképe volt, szolgálatot erre a szintre perdöntő bizonyítékot. Még a háború előtt írt egyik munkájában mondja többek között, hogy a szocializmusra való megérettés nem

talmas és a technikai tökéletesség jelenlegi legmagasabb fokán álló nagyüzemek állanak fenn. Nos, Kautsky szerint — a kit pedig igazán nem lehet bolsevista hajlandóságokkal meggyanusítani — ez az egyedüli döntő tényező a szocializmusra való átmenet kérdésében. S tényleg azt látjuk, hogy mindenütt, ahol a szocialista világrend alapjait megvetették ugyyszólván napok alatt hatalmas lépéseket tesznek a magasabbfokú gazdasági szervezethez felé.

A saját halálos ítéletét írja tehát alá az a magát forradalminak nevező párt, amely önmaga korlátozza forradalmi cselekvésében mérékét a gazdasági viszonyoknak előre ki nem tudható s csak utólag érvényesülő szankcionáló erejére való tekintettel.

Hogyan történt a malomipar szocializálása.

A Szociális termelés Népbiztonságának malomipari szakosztálya végzi a malomipar szocializálását. Az itt végzett munka irányelveiről és eddigi eredményeiről a szakosztály a következőket közli:

A szakosztály hatáskörébe tartoznak mindazok a malmok, amelyek 20 munkásnál többet foglalkoztatnak. E malmok közül a budapesti malomvállalatok már a szakosztály kizárólagos irányítása mellett működnek, míg a vidéki malmoknak a szakosztály irányítási körébe való bevonása folyamatosan van.

A malomipari szakosztály műszaki előadói befejezték a malomvállalatok alapos műszaki megvizsgálását, úgy a szénfogyasztásra, mint az üzem teljesítőképességére vonatkozóan. E terjedelmes anyag feldolgozása folyamatban van, addig is azonban intézkedés történt már, hogy azokra malmok, amelyeknek üzemben tartása műszaki szempontból sem kívánatos, további feldolgozásra ne kapjanak nyersanyagot. Ezekből a malmokból még a rendelkezésre álló nyersanyagot is más, ökonomikusabb teljesítőképességű fővárosi malmokba vitték át. Sürgős intézkedés történt a malmokban tároló oly nyersanyagok és részben készgyártmányok gyors feldolgozására, illetve megfelelő kezelésére, amelyek csak ilyen módon menthetők meg az emberi vállalkozás céljára.

A szakosztály kezébe vette a malmok szén ellátásának intézését is. A szén oda fogják irányítani, ahol az őrlés legsürgősebb és állandóan ellenőrizni, hogy az illető malomban a kiutalt szénmennyiségnek megfelelő teljesítményt tényleg elvégezték-e. Az üzem gazdaságos kihasználása céljából és elsősorban a szén megtakarítás szempontjából a szakosztály azt a nagyfontosságú rendelkezést tette, hogy amely malmokat üzemben tartja, azokat éjjel-nappal folytatólagosan foglalkoztatja. Minthogy így a 8 órai munkaidő egységnek megfelelően a malmok háromszori felváltással dolgoznak és elegendő saját munkaerővel nem rendelkeznek, intézkedés történt, hogy a munkásokat az álló üzemből az ilyen éjjel-nappal dolgozó malomüzemekbe vezényeljék át. A malmok igáskocsiparkjait összevonták, úgy hogy most a fuvarokat az összes malmok részére állandóan teljes mértékben kihasználják. Ennek az okszerű gazdálkodási rendnek megfelelően őrlemény hiányra nincs Budapesten panasz és a folytatólagos ellátás is biztosítottnak látszik.

A szakosztály azonban a malmoknak nemcsak a szorosabb értelemben vett termelését, hanem az ügykezelését is irányítja. Ennek megfelelően megvizsgálta a malmok könyvvitelét és a pénzkezelést központilag ellenőrizteti. Üzemanyagot a malmok csak a szakosztály kiutalása alapján kaphatnak. Ez gyakorlatilag úgy történik, hogy egy központi anyaglettár készül, amelybe felveszik az egyes malmok leltárát, úgy hogy az anyagkiutalást esetről-esetre az üzemanyagnak az egyik malomból a másikba való átvitele útján is eszközölik.

malmok egy-egy delegált fizikai munkása is részt vesz. E szakmai termelési tanács munkástagjai a szakosztályban felváltva ellenőrző inspekción tartanak.

Az összes szociális vidéki üzemeknek a szakosztály működési körébe való bevonására megtörtént az intézkedés. Az első cselekedet az lesz, hogy a vidéki malmokat kötelezzik záros határidőn belül jelentkezni és termelési adataikat beszolgáltatni.

Termelő szövetkezeteket alakítanak a kiscgazdák.

Küldöttségben kéri a kisbirtokok egyesítését. — Urbán Pál nyilatkozata

A Forradalmi Kormányzótanács több ízben és a legerélyesebben jelentette ki, hogy senkinek sincs szándékában bármiképpen is megrövidíteni azokat a kiscgazdákat, akik két kezük nehéz munkájával szerezték vagyunkájukat és a dolgozó társadalomnak hasznos tagjai. A kommunista társadalom nem bántja a kiscembereket, nem akarja elvenni vagyunkát, de meggyőző érvekkel világosítja fel a föld dolgozó proletárjait arról, hogy a kisbirtokon folyó gazdálkodás hátrányára van a társadalomnak és a kisbirtok tulajdonosának egyaránt. Ezért mindkettő érdekében szükség van arra, hogy a kisbirtokokot nagyobb termelő szövetkezetbe egyesítsék.

Ezt az igazságot a kiscgazdák már kezdik belátni. Vidékről egymásután jönnek a küldöttségek, s támogatást kérnek a termelő szövetkezetek megalakításához. Urbán Pál elvtárs erről a következőket mondotta:

— Mi tudjuk jól, hogy a kiscgazdák hamarosan belátják, hogy csak úgy tudnak igazán sokat termelni, s csak úgy tudnak igazán boldogulni, ha termelő szövetkezetekbe állanak össze. Amit vártunk, az most be is következik. A kiscgazdák sűrűn jönnek küldöttségben a direktóriumhoz és ők maguk mondják el, hogy a kiscgazdaságokban csak akkor lehet rendezés a munka, ha megfelelő gazdasági gépek és technológusok állnak rendelkezésükre. Meg azután tudják azt is, hogy azt a tíz vagy tizenöt holdas kisbirtokot nem lehet 5—6 családtag között felosztani úgy, hogy az egyes emberekre eső részből mindegyik meg tudjon élni. A kommunista társadalomban új vagyont szerezni, új földet venni nem lehet, s így magától érlelődik meg az a gyümölcs, melynek neve — termelő szövetkezet.

Mi természetesen a hozzánk forduló kiscgazdákat még jobban felvilágosítjuk a termelő szövetkezetek előnyeiről s így meggyőző érvekkel elérjük azt, hogy a legrövidebb időn belül már olyan termelő szövetkezetek is lesznek, amelyek nem a nagybirtokok szocializálása révén keletkeztek, hanem törpebirtokokból és kisbirtokokból alakultak meg. Ennek az eredménynek az eléréséhez kétségkívül hozzájárul az is, hogy a kisbirtokosok a szomszédságukban megalakult termelő szövetkezeteknél máris látják a szövetkezeti gazdálkodás előnyeit. E termelő szövetkezetek tagjai maguk is megmagyarázzák, mennyire előnyös helyzetben van a termelő szövetkezeti tag a maga apró birtokán gazdálkodó kisbirtokossal szemben.

Végül még csak annyit akarok elmondani, hogy éppen az én szobámban folytatólagos olyan jelenetek is, amikor kiscgazdák szinte összetett kezekkel kérték, hogy kommunizáljuk a birtokaikat és alakítsunk azokból termelő szövetkezetet. Tadják jól, hogy mihelyt ez megtörténik, ők rögtön megkapják mindazt a felszerelést, ami a helyes gazdálkodáshoz szükséges.

HIREK.

Lapunk eddigi szerkesztője, Hájós Zoltán ezen megbízatásától megvált; ezáltal több időt nyer egyéb megbízatásai keretében a proletárság érdekében működni.

rozatából kifolyóan a városi proletárság zsi-
szükségletének fedezhetése érdekében Neumeyer
Imre intéző-bizottsági elnök a következő tartalmu
hirdetményt bocsátott ki mihez tartás végett:
Hirdetmény. Tudomására jutott a városi intéző-
bizottságának, hogy olyan családok is igénybe
veszik a hatósági uton kiosztásra kerülő zsirt,
akik sertést öltek, vagy ha nem is öltek, más
uton szereztek be maguknak olyan mennyiséget,
hogy jelenleg a zsirellátásra zsorszerűlva nincse-
nek. A munkás-, katonai- és földműves szegé-
nyek tanácsának megbízásából a mai nehéz
élelmiszeri viszonyokra való tekintettel figyelmeztet-
tem a város lakosságát, hogy hatósági uton
való zsirellátására csak azok tarthatnak igényt,
akiknek készletük nincs. Tehát akik ennek da-
cára igénybe veszik a hatósági zsirt, azok a
proletárok elől veszik azt el és mint ilyenek a
forradalmi törvényszék elé lesznek állítva. —
Veszprém, 1919. május 4. Neumeyer int. biz. elnök.

— Veszprém Vármegyei Ismeretter-
jesztő Bizottság Munkás Szabad Iskola
előadása. Folyó évi április hó 11-én d. e. 11
órákor a Városi Színházban mozi-előadást tart,
melyre a szakszervezetek lagiait és érdeklődő-
két meghívja az elnökség. Belépődíj nincs!
Tárgy: 1. A gőzgép gazdasági forradalma és
ennek következményei, előadó Mihálycsik Géza
elvtárs. 2. A selyemhernyó, előadó Misányi La-
jos elvtárs. Legközelebbi előadás tárgya: A
teingerek állatvilága.

— A nyomdai munkások béremelésé-
re. E hét folyamán a magyarországi nyomdászok
és hozzátartozók segédmunkások órábértét az
Országos Bizottság a Kormányzótanács rende-
lete alapján a következőképp állapította meg:
szakmunkások első évben 7.—K, második év-
ben 7.50 K, harmadik évben 8.—K, negyedik
évben 8.50 K órábért kapnak. Segédmunkások
és munkások első évben 4.—K, második évben
4.50 K, harmadik évben 5.—K, negyedik évben
5.50 K órábért kapnak. — Különórák 50, majd
100 százalékkal díjazandók. Különóráknál csak
rendkívüli esetekben szabad. Eme munkabérek
április 14-től esedékesek.

— A fuvarozást miért nem maximál-
ják? Vettük az alábbi sorokat: „A mai proletár-
diktatura figyelme minderre kiterjed, csupán a
teherfuvarozásra nem. — E héten sikerült több
proletárcsaládnak fajegyhez jutni, de a kiutalt
tüzifa a 15—20 kilométernyi távolságra van a
várostól. A helyi fuvarosberek pedig horribi-
lis fuvarit kérnek egy szállítmányért. Megál-
lírható, hogy a fuvar 90 vagy 100 százalékkal
drágább, mint a fa. — Ennek kapcsán a helyi
direktórium nevében Jankovics elvtárs elmondta,
hogy a két közeli község: Márkó és Gyulafirátó
gazdái megfelelő díjazásért a veszprémi
pajtakertbe 900 méter tűzifát befuvarozni köte-
lesek. De mit azokkal, akik az erdőben vették
a fát? Azok fizessenek 190—200—240 koronát
egy öl tűzifa beszállításáért? Údvös lenne, ha
a veszprémi direktórium távolság szerint meg-
felelő díjazás mellett állapítaná meg megveszte-
te a teherfuvarosok díjazását.” Egy olvasó.

— Vásári tolvaj. Az elmúlt pénteki heti-
vásár alkalmából özv. Páyer Ferencné szül.
Harák Ágnes gyulafirátói lakos Singer Mór
sátrából 2 darab virágtartót lopott el. A tolvaj-
nót Vincze József vörösről a vásáron elfogta és
a nála megtalált bűnjelkek egyetemben átadta
a forradalmi törvényszéknek.

Színház.

Heti előadások. A társulat megkezdvén
működését, minden igyekezetével azon van,
hogy a hozzáfűzött várakozásoknak megfeleljen.
Csütörtökön és pénteken Michaelis világhírű
drámája, a „Forradalmi nász” kerül színpa-
Főszereplők Kovács Lulu, Vécsei L. Medgyaszai
Amália, Doktor János, Keller S. Ez előadás
kérésében mutatkozik be a társulat új szerelmes
színiestje, Abonyi Tivadar, ki a vidék egyik leg-
kiválóbb drámai tehetsége.

Szombaton és vasárnap Ascher Leó vág-
hírű operettje, „A koldusgróf” kerül színpa-
Főszereplők Mezei Margit, Német Irén, Mar-
cinka Vica, Gulyásné, Szalma, Ligeti, Lónyai,
Gulyás. Vasárnap d. u. a népszerű „Mágnás
Miska” kerül színpa mérsékelt helyárral.

1988|919. szám.

Hirdetmény.

A köztulajdonba vett egyesületi helyiségek-
ben, továbbá szakegyesületi és egyéb közcélokra
rekvirált helyiségekben, (casinók, stb.) talált
könyv-gyűjtemények azonnal bejelentendők a
Szabó Ervin könyvtárban (Városi Nyilvános
Könyvtár) IV. Gróf Károlyi-utca 8. szám. —
Telefon 170—15.

Veszprém, 1919. május 6.

Próder,
vörösr-parancsnok.

Veszprém megyei szociális term. ügyek intézőjéül.

686|1910 szám.

Rendelet.

Veszprém vármegye érdekelteinek és vala-
mennyi munkás, földműves és katonai tanácsának.

Mindazok, akiknek birtokában vagy őrizte-
tében bármiféle gyapju, tehát úgy a már lenyirt
gyapju, valamint az is, amelyet csak ezután
nyirnak le; a timár-, dög-, bőr-, csúcs- és
matrácgyapju, a gyapjas juh- és bárpnybőrök-
ről, valamint irhákrol és szűcsbőr hulladékokról
nyírásról vagy más uton leválasztott gyapju a
cserzett gyapjas juh- és bárpnybőröknek (prém-
bőröknek) konfekcionálásánál előálló, valamint
cserzés és konfekcionálás előtt ily bőrökről le-
vágott, esetleg még nyers állapotban lévő gyap-
jas hulladék és más efféle gyapjuanyag van
készletükben, vagy kezelésükben, kötelesek a
jelen rendelet életbe léptének idejében meglévő
készletüket azonnal a Ruházati Hivatal gyapju-
osztályának (Budapest V., Falk Miksa-utca 26.)
bejelenteni. A későbbben termelt ilyen készletü-
ket pedig mindenkor 14 napon belül a gyapju-
osztály által szervezendő gyapjuosztályi kirendelt-
ségnek, illetve ezen kirendeltségnek városi, vagy
községi megbízottainak bejelenteni. Ezen utóbbi
bejelentéshez szolgáló nyomtatványok is ezen
szerveknél lesznek beszerezhetők, míg a jelen-
legi készletek bejelentése rendes üzleti levelezés-
ként történik.

A Ruházati Hivatal Gyapjuosztályának ren-
deletére a készletbirtokosok kötelesek gyapju-
készleteiket, a megjelölt időben és helyen ár-
megtérítés ellenében haladéktalanul beszo-
gáltatni, mert aki ezen rendeletet megszegi vagy
megszegésében közreműködik, afelett a forradalmi
törvényszék ítél.

A beszo-
gáltatott gyapjuféle anyagok tér-
ítési árai, valamint a további tudnivalók a
„Tanácsközlárság” című hivatalos lapnak
28-ik számában foglaltaknak.

Veszprém, 1919. május 3.

Erdős,
veszprém megyei szoc. term.
ügyek intézője.

Veszprém város lakásbizottságától.

435|1919. szám.

Hirdetmény

a lakások és lakbér fizetések ügyében.

Közludomásra hozzuk, hogy a város lakás-
bizottság lakások kiutalását további intézkedésig
beszüntette. A lakáshivatal annyian ostromolják
lakásokért, hogy az igényeket a jelenlegi viszo-
nyok között kielégíteni teljes lehetetlenség. Olyan-
nok, akik évek óta nyugodtan laktak jelenlegi
lakásukban, most más lakásokért kérelmeznek,
pedig mindenkinek tudni kell, hogy tulzott és
jogosulatlan igényeket kielégíteni képtelenség
és bár a lakásbizottság a lakásinség enyhítésére
minden lehető megtesz, megokolatlan és joga-
sulatlan kérelmek kielégítése nem lehet feladata.
A lakásbizottság a beérkezett kérelmek túlnyomó
részét már eddigi vizsgálatai szerint is indoka-
latlanoknak találta. Aki a lakáshivatalt tulzott és
jogosulatlan kérelmekkel továbbra is zaklatja,
forradalmi törvényszék elé fog állíttatni.

Lakásokat bérbeadni, vagy lakásba beköl-
tözödni csak a lakásbizottság engedélyével
szabad. Minden tires lakást, a megüresedéstől

számított 48 óra belül a lakáshivatalhoz
kell jelenteni. Lakást önhatalmulag, vagy a
lakásbizottság engedélye nélkül igénybe
bérbeadni, elfoglalni, vagy a kiutalt lakás-
mánsnak átadni tilos. Aki e rendelkezés ellen-
vét, forradalmi törvényszék elé kerül.

A megválasztott házbizalmi férfiak, a
ban a házakban pedig, ahol csak a tulajdonos,
vagy csupán egy lakó lakik, a tulajdonos,
letve a lakó a házbérményugta és postatakaré-
pénztári befizetési lap nyomtatványok átvétel-
végett a lakáshivatalban délelőtt 9—12 óra
zött jelentkezzenek. A beszedett házbérmény-
befizetési lappal haladéktalanul be kell
Azokban a házakban, amelyeknek tulajdonosa
úznak munkás (tisztviselő) jellege megállapítá-
lását kérte, a házbérményegelőre nem kell be-
zetni, de ha a lakásbizottság határozata el-
sítő lenne, úgy a beszedett, mint a tulajdonos
által fizetendő házbérmény elutasító határozat
kézhezvétele után azonnal, postatakarékpénztár-
lappal be kell fizetni. Azok a háztulajdonosok,
akik házuca, eddig maguk lakták és ezért há-
bért nem fizettek, ha a ház munkás (tisztviselő)
jellegének megállapításáért nem folyamodtak,
házbérmény fejében azt az összeget tartoznak egy-
előre befizetni, amely házbérmény összegét adó-
bevallották. Az ilyen házbérmény után fizetendő há-
bért a lakásbizottság fogja megállapítani és a
a megállapítandó összeg nagyobb lenne, mint
az adó alapul bevallott házbérmény, a különbözlet
volt tulajdonos utánfizeteni lesz köteles.

A házbérmény felül eddig fizetett járulékok
(vízdíj, házi szemétfuvarozási díj, stb.) ezen-
is az eddigi módon, vagyis a városi adóhiva-
talban kell befizetni. Ahol a házbérmény és a víz-
díjat egy összegben fizette eddig a lakó, a víz-
vízdíjat le kell számítani az eddig fizetett há-
bérményből és a vízdíjat a városi pénztárba, a há-
bért pedig postatakarékpénztári lappal a „Vesz-
prém megyei Tákarékpénztár”-ba kell befizetni.
Ezzel is figyelmeztetjük a lakosságot, hogy a
2000 koronán aluli házbérmény engedélyezett
20 százalékos szállítási a melléjárulékok
(vízdíj, stb.) és az üzlethelyiségek bérére ki-
terjed.

Minden házbizalmi köteles az általa be-
szedett házbérményből kimutatást a lakáshivatalhoz
3 nap alatt beadni. A kimutatásnak tartalmazni
kell az utcát és házszámot, a tulajdonos nevét
a lakók nevét, egyenként felsorolva és mind-
egyiknek neve mellett feltüntetve azt az összeget,
amit a házbizalmi tőlük beszedett.

A lakáshivatal a felek számára hétközna-
pokon reggel 9 órától déli 12 óráig áll rendel-
kezésre.

Veszprém, 1919. május hó 3-án.

A Városi Lakásbizottság

Veszprém megyei szociális term. ügyek intézője

Ad 684|1919 szám.

Körrendelet

a villamos áramfejlesztő telepeknek köztulaj-
donba vétele tárgyában.

Utalással a szociális termelés népbizot-
ságának a fenti tárgyban kiadott 56. Sz. N.
számu rendeletére, felhívom a vármegye terüle-
tén eladásra vagy villamos vasut céljára termelt
és a hivatkozott rendelettel köztulajdonba ve-
villamos áramfejlesztő telepek üzemvezetőit
hogy a „Szociális Termelés Népbizottság”
Energia Gazdasági Szakosztályának Budapest,
V. József-ter. 2. III. az alábbi adatokat 48 óra
belső feltétlenül jelentsék be:

1. a villamos áramfejlesztő telep nevét,
2. a telep helyét,
3. a termelési biztos nevéét és lakcímét,
ha termelési biztos kinevezve még nincs, azt a
környémény,
4. az üzem eddigi felelős vezetőjének ne-
vét és lakcímét,
5. a hivatkozott rendelet miként lett végre-
hajtva.

Az ellenőrzés gyakorlásával a munkás
tanácsok helyi szerveit bizom meg.

Veszprém, 1919. május 2.

Erdős,
veszprém megyei szoc. term.
ügyek intézője.